

adott be. Az első terv szerint az út Zakopaneból Jaszczeróvkán át (a meddig már tavaly kiépült) a Polana Vaksz-mundszkára s a Bialka-völgybe, illetve Lysza fűrészmalomhoz vezetettnek; a másik terv szerint ellenben Poronin és Mur érintésével a Philipka völgyén át érné el Lyszát. A tartománygyűlés azonban eddig nem hozott határozatot, mi-

### Közlekedésügy.

**Balatonai gőzhajózás.** A déli vasúttársaság, az igazgatóság indítványára elhatározta, hogy a Balaton-gőzhajózási vállalatot 10,000 forinttal segíve, ha az, a társulat emlékiratában kifejtett feltételeket, melyeket Zala, Veszprém és Somogy megyék országgyűlési képviselői január 21-én tartott értekezletükön elfogadásra ajánlottak, biztosítja, azaz ha hajóit az egész Balatonon járattja. A déli vasúttársaság elhatározása, mely jelül szolgál, hogy a társaság a Balatonvidék felvirágzása érdekében áldozatot is kész hozni, minden esetre igen dicséretre méltó.

**A poprád-kézmárki vasút és Kézmárk.** A poprád-kézmárki vasútvonal mult évi december hó 19-én adatott át a világforgalomnak. Méltán merjük mondani, hogy a világforgalomnak mivel eddig Kézmárk abban nem számított, a jövőben pedig mindinkább tért fog ez irányban hódítani. Mert, habár Kézmárknak fekvése nem is oly előnyös mint Poprádé, mivel nem képez oly esomópontot mint ez utóbbi város, a hol az égtájak minden irányából kitiűő közlekedési vonalak futnak össze — mégis Kézmárknak régi hírnevében, látnivalóiban s túlnyomólag intelligens lakosságában véljük fellelhetni mindazon tényezőket, a melyek egy vasúti végponton nemcsak magához tudják vonzani az idegeneket, hanem le is tudják azokat oda kötni is. Kézmárknak Jony-féle könyvtára, Tükölyi vára, evangélikus régi fatemploma, gyárjai stb. sok érdekes látnivaló s szórakozást nyújthat az idegennek olyan időben is, midőn hegyi

vel az út Lyszától Javorináig herceg Hohenlohe területét érintené s az eddig magántulajdonnak tekintett javorinapodspády-i útvonalat ez esetben megyei úttá kellene átalakítani. Remélhető azonban, hogy a herceg az életre való eszme megvalósítása elé nem fog akadályt gördíteni. (K.-P. 1890. 3. sz.)

kirándulásokra vagy a szabadban való tartózkodásokra az idő alkalmatlan. De Kézmárk kirándulások kiinduló pontjává is több tekintetben alkalmas. A Magas Tátra, a Béli csepegőkő barlang, a regényes Dunajecz vidéke, a Poprád folyó északi völgye Lubló várával, a Lublósi fürdő közelsége s az oda vezető utak kitiűő volta által tetemesen megkönnyebbitett elérhetősége, végül a Jeruzsálemhegy, a Gehol csücs nagy-szerű panorámákkal s a Leibiczi kényfürdő kitiűő vizével a közvetlen szomszéd-ságban — mind oly tényező, a mely kiválóan alkalmasnak teszik Kézmárkot arra, hogy azt az idegenek forgalmának egyik gőczpontjává tegyék. Magától értődik azonban, hogy ezt elérni — jó részt Kézmárk város hatóságától és lakosságától függ. Gondoskodnia kell arról, hogy az idegenek befogadására kellő számú, és ha nem is fényűző, de kényelmet nyújtó szállások álljanak rendelkezésre, hogy kellő számú fogatók és háttas lovak is legyenek kaphatók, s hogy a szolgálattévő vagy csak valamit nyújtó népség tisztességtudó és semmi körülmények között zsaroló ne legyen. Nézetünk szerint pedig mindez a leghelyesebben úgy volna elérhető, ha a M. K. E. Tátra Osztálya, a melynek székhelye úgy is tulajdonképen Kézmárk volna, érelyesen hozzálátna s Kézmárk város hatóságával és lakosságával egyetemben kellő körültekintéssel a felmerülő szükségletek foganatosítását eszközölné. Kézmárk a tátraalji turisztaság emporiumává válna. Gratulálunk Trogusnak, ki ez eszmét a K. P. f. évi 6. számában felvetette.

### Jótekonyság.

**Karácsonyünnepély a Magas Tátra aljában.** Miként értesülünk, Osztályunk november 7-ikén tartott választmányi ülésében hozott határozatát, a Magyarországi Kárpát-Egyesület Tátra Osztálya is magá-

éva tette és karácsonykor Nagy-Szalókon (Szepesmegyében) szegény gyermekek részére karácsonyfát állított. E célra összesen mintegy 39 fűt gyűlt be, mely összegből — miként a K. P. f. évi első

számában olvassuk — „mintegy 100 gyermek ajándékozott meg apróságokkal“. A megajándékozott gyermekek Nagy-Szalók, Új-Leszna, Ó-Leszna, Mühlenbach, Batizfalu és Gerlachfalu községekből valók voltak. Az ünnepélyt a Tátra Osztály elnöke, Szontagh Miklós nyitotta meg, mire Schönviszner János lelkész a Kárpát-Egyesületnek nemcsak törekvéseiért köszönetet mondott. — Örömmel vesszük tudomást e tényről, melylyel a Kárpát-Egyesület kulturális missziót végez s ügyének újabb híveket fog szerezni; ha az egyesület ez eszmét már 17 évvel ezelőtt pendíti meg, ma a Tátra-vidék lakossága talán nagyobb érdeklődést tanúsít az egyesület törekvései iránt.

### Kérdések és feleletek.

#### Kérdések.

**1.** A „Turisták Lapja“ utolsó számában „Barlangliget“ című cikkben, annak szerzője Kolbenheyer Károly tanár úr egy Weber-esücsről tesz említést. Melyik esücs az a Weber-esücs? Kolbenheyer úr így szól esikkében: „... az innen hegyes háromszög alakot mutató Lomniczi-esücs, a szomszédos Hunfalvi és Weber-esücsökkel, melyekhez a Nagy-Morgás is esatlakozik, látható.“... És így valószínűleg, mivel a Lomniczi- és Hunfalvi-esücsről szól, a Kézmárki esücsöt értette „Weber-esücs“ alatt. Kolbenheyer úr egész zavart idézett elő Weber-esücsével, senki sem ismeri azt csak ő, beszéltem sokakkal, kik jól ismerik a csücsöket a Magas Tátrában, de egy se tudta

nekem megmondani, melyik ez a „Weber-esücs“ és így a mélyen tisztelt szerkesztőséghez fordulok azon alázatos kérelemmel, sziveskednék megírni, hogy melyik esücs az a Weber-esücs és hogy hívták azelőtt.

(Kézmárk.) Szelényi Oszkár.

**2.** Kérem a t. szerkesztőséget, sziveskedjék velem tudatni, mily munkából meríthetnék Szepes-Bélára és környékére különösen csepegőkő barlangjára vonatkozólag lehető bő tájékozást. S. P.

**3.** A Vág völgyének érdekesebb pontjairól vannak-e forgalomban fotográfia-k s ha igen, kinél s hol kaphatók azok? M. K.

#### Feleletek.

**1.** Szelényi Oszkár úr kérdését illetőleg, a leghelyesebbnek véltük Dénes Ferencz löcsei tanár úrhoz, a Magas Tátra egyik legalaposabb ismerőjéhez és kutatójához fordulni. Nem tévedtünk. Dénes tanár úr ismert szeretetreméltóságával a következő feleletet küldötte: „Mellékelem a Lomniczi hegyesopornak hű rajzát, a mint az a Loisch-féle Mat-lárokról látható. Ezen rajzon, az egyes esücsök vannak megnevezve. A megnevezések annyiban szorulnak magyarázó megjegyzésre, hogy Kolbenheyer Károly úr azon esücsöt, melyet mi szepesiek (különösen a kézmárkiak) Kézmárki-esücsnek nevezünk, könyvében és mindennütt Hunfalvi-esücsnek nevezik, holott a katonai térkép ezen megnevezéssel

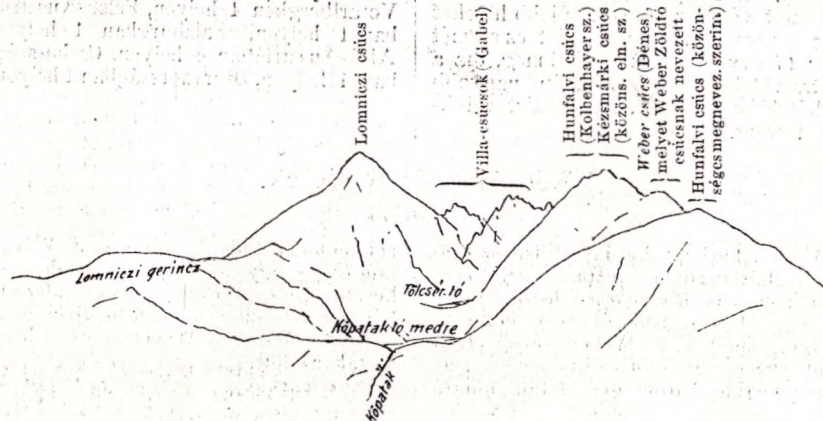
egy déli, csak 2300 és néhány méternyi mellékesücsöt nevez meg. Tény ugyan, hogy a hunfalviak, a miről engem Loisch úr felvilágosított, a Kézmárki esücsöt csakugyan Hunfalvi-esücsnek nevezik, még pedig azért, mivel ezen hegynek egész déli, a Szepességéről látható lejtője egészen a csücsáig Hunfalvi község határához tartozik, de tény másrészt az is, hogy ugyanezen hegynek északi lejtője, szintén egészen a csücsáig, Kézmárk városának területéhez tartozik, úgy ezen két községnek határvonala épen a csücsön megyen, keresztül és innen származik a csücsnek régebb, általános megnevezése.

Hozzá járul végre, hogy a forbergiek, kik szintén mint Kézmárk egykori alatt-

valói a *Kézmárki-csúcs* délkeleti lejtőjét és a Zöld tavat birják, a szóban forgó csúcsot »*Grünsee-Spitze*«-nek hívják.

A „*Weber csúcsnak*“ genezise legegyszerűbben kivethető a Szepesi Hírnök 1889-ik évi 36, 37 és 38. számaiból, a melyekben erről egy egész cikksorozat közöltetik. Ennek tartalma és fájóitja egészen röviden kifejezve az, hogy *Weber Samu* úr a M. Kárpát-egyesületnek II. alelnöke, több béla-i úrral egy kirándulást tett a *Kézmárki-csúcsra*, mely kirán-

dulást a Sz. H. 36. számában le is írta. Leírásában mondja, hogy először a *Kézmárki-csúcs* keleti mellékkúpjára értek, de azon, hibába esett, hogy ezen mellékkúpot nem csak *Grünsee-Spitze*-nek hívja, de a valódi *Grünsee-Spitze*-vel is felcseréli és összetéveszti. Ezt én a Sz. H. 37. számában rektifikálni igyekeztem azon indítvány kockázatával, hogy minden félreértés és felcserélés kikerülése czéljából a *Kézmárki-csúcsnak* ezen alárendelt mellékcúsa (inkább



lejtő-orra, Gebirgsnase a német térképészek értelmében) ezentúl *Weber-csúcsnak* nevezessék. A mint már a *Turisták Lapjából* (melyet lelkiismeretesen olvasok) láttam, ezen indítványomat *Kolbenheyer* elfogadta, és ennek értelmében használta ismeretes útleírásában a *Tur. Lapjában* az általam ajánlott nomenklaturát is.

Tény különben, hogy számtalan *Tátracsúcsnak* még nincsen megnevezése, és hogy olyan csúcsoknak adandó alkalmából való új megnevezése zavart okoz, de csak addig, míg a turista-publikum az új megnevezésekről tudomást nem vesz. Az új megnevezéseket azonban sokkal elterjedtebb s ismert lapokban, mint a milyen a Sz. H. kellene ventilálni és ajánlatba hozni. Ezáltal a zavarok könnyebben elkerülhetők volnának. A *Turisták Lapja*, mely úgyis évkönyvünknek utódja és örököse lesz, volna erre a legalkalmasabb. Bővebb információ okából ajánlom a Sz. H. nevezett három számának elolvasását.

Nézetünk szerint, a *Weber-csúcs* dolgában, úgy Dénes, mint *Kolbenheyer* helyesen jártak el s nagyon is kívánatosnak tartjuk, hogy a *Weber-csúcs* elnevezés

ne múltó, hanem maradandó legyen. Mert, egyrészt tisztazzuk a Magas Tátra amúgy is, sok részben még igen hiányos és igen könnyen tévedésekre alkalmat szolgáltató nomenklaturáját, másrészt pedig megőrökítjük egy derék férfiú nevét, a ki mély tudományával és a M. K. E. körül szerzett érdemeivel erre méltán reá szolgált. Álljon szilárdan a *Weber-csúcs*!

2. Mint a legkimerítőbb munkákat ajánljuk *Weber Samu* két művét: „Beschreibung der Szepes-Bélaer Tropfsteinhöhle“ (Béla, 1883, ára 50 kr.) és a „Szepes-Bélaer cseppkőbarlang“ (Béla, 1887, ára 40 kr.). Mind a kettő képekkel s térképekkel illusztrálva jelent meg, s a Barlangligetből eszközzölhető kirándulásokat is kimerítően ismerteti.

3. A Vág völgyéről egyes amateur-felvételeken kívül, melyekből jelen számunkban is közlünk kettőt, *Stern Miksa* trencsényi fényképész tagtársunk készített igen szép felvételeket, kabinetalakban 50 kr., folio alakban 1 frt 80 kr. darabja. Ez utóbbiakat kiválóan szép ki vitelük miatt különösen ajánlhatjuk.



FOLYÓIRAT A TURISTASÁG ÉS HONISMERET TERJESZTÉSÉRE.

KIADJA A MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT-EGYESÜLET BUDAPESTI OSZTÁLYA.

## A turistaságról.

(Előadott a M. K. E. Keleti-Kárpátok Osztályának 1889. augusztus 11-én Bártfán tartott XII. közgyűlésén.)

A turista név — tudvalevő — a francia „tour“-tól vette eredetét. Jelentősége az, hogy „körutat tevő“. S valóban a turista egyik jellemvonása, hogy nem szeret ugyanazon úton visszaindulni, a melyen megindult. Ez által idejét lehetőleg intenzíve használja ki.

Hasonló helyzetben vagyok a t. hallgatósággal szemben, kötelemnek ismervén érdeklődésüket csakis a „time is money“ jelszó szemmeltartásával igénybe venni!

Ez okon mellözöm annak taglalgatását, hogy tulajdonképpen mindannyian turistáknak születünk, mert hiszen földi létünk vándorlásainknak csak egy fázisa, s midőn a „siralom völgyé“-nek nevezett állomáson pihenni térünk, egyikünk sem tudja milyen lesz azon „mindenes“, ki az új „napfelkelés“-hez ébreszteni fog . . .

A paradicsombeli kigyó — a társas utazások rendezőinek őse — diadalmasan megküzdvén Ádám apánk kényelemszeretetével, Gábor arkangyal pedig megmutatván ős szüleinknek, hogy „merre van az ország útja“ . . . kezdetét vette az emberiség lótasfutása, melynek nyomait az ú. n. világtörténetben mindvégig kísérhetjük.